

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecători: Toma Nadejda, Catan Liliana, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Maidanschi Vladimir XXXXX, născut la
XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 23.09.2019 - 28.10.2019

instanța de apel: 19.11.2019 - 11.12.2019

instanța de recurs: 21.02.2020 - 27.10.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Fălești) din 28 octombrie 2019, *cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, **Maidanschi Vladimir** a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 150 (una sută cincizeci) ore.

A fost admisă parțial acțiunea civilă intentată de partea civilă și sa dispus încasarea de la Maidanschi Vladimir în beneficiul lui Covali Eugeniu prejudiciului material în sumă de 8299,94 lei (opt mii două sute nouăzeci și nouă lei și nouăzeci și patru bani) și prejudiciului moral în sumă de 10000 (zece mii) lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Maidanschi Vladimir la 21 mai 2019, aproximativ ora 18:30, aflându-se în grădina gospodăriei lui Covali Raisa, situată în sat. XXXXX, XXXXX, în urma unor relații ostile anterioare cu Covali Eugeniu, intenționat, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv și în regiunea cutiei toracice, prin ce i-a cauzat lui Covali Eugeniu vătămări corporale sub formă de fractura

coastei 9 pe dreapta, echimoze și excoriații la corp, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.201920D0097 din 04.06.2019 se referă la categoria leziunilor corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Acțiunile descrise au fost încadrate în prevederile art. 152 alin. (1) Cod penal, cu indicii calificativi: *vătămarea intenționată medie a integrității corporale care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Fălești, Țărnă Leonid, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-l recunoaște vinovat pe Maidanschi Vladimir de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și de a-i aplica o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 2 ani și șase luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În rest de a menține sentința fără modificări.

În motivarea apelului, procurorul a menționat că:

- instanța a aplicat în mod eronat pedeapsa față de inculpatul Maidanschi Vladimir sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- acuzatorul de stat în mod corect a orientat instanța în privința aplicării pedepsei și a ținut cont atât de toate circumstanțele cazului, cât și de personalitatea inculpatului, și anume de prezența circumstanțelor atenuante în săvârșirea infracțiunii în conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal și anume recunoașterea vinovăției și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, lipsa circumstanțelor agravante, precum și de faptul că acesta la locul de trai se caracterizează negativ, la evidență la medicul narcolog și psihiatru nu se află, totodată acuzatorul de stat a ținut cont și de faptul că acesta anterior a mai comis alte infracțiuni, dar antecedentele penale ale acestuia la moment sunt stinse, precum și că potrivit cazierului contravențional acesta a comis mai multe contravenții, inclusiv cu aplicarea violenței față de alte persoane, reieșind din faptul că prin prisma prevederilor CEDO, ultimele reprezintă delictе penale. Astfel, partea acuzării considerat că inculpatul Maidanschi Vladimir după comiterea infracțiunii anterioare și a contravențiilor nu și-a făcut concluziile de rigoare, precum și ținând cont de faptul că acesta până la moment a comis mai multe fapte intenționate cu aplicarea violenței față de alte persoane, s-a concluzionat că în privința acestuia urma a fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare.

3.2. Partea vătămată Covali Eugeniu, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței cu stabilirea inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare, menționând că Maidanschi Vladimir anterior a mai comis infracțiuni, a acționat cu multă cruzime, cauzându-i leziuni corporale, lovindu-l cu pumnii și picioarele în regiunea trunchiului, capului și la față. Sentința urmează a fi casată parțial, cu stabilirea lui Maidanschi Vladimir unei pedepse sub formă de închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, a fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura raionului Fălești, Țărnă Leonid și de către partea vătămată Covali Eugeniu, sentința casată parțial, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Maidanschi Vladimir a fost considerat condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, cu stabilirea perioadei de probațiune de 1 (unu) an. În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, precum și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Maidanschi Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 7,61,75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpatul Maidanschi Vladimir.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că stabilirea în privința inculpatului a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității nu ar atinge scopul pedepsei penale, considerând că în speță urmează aplicată pedeapsa închisorii, totodată reieșind din faptul că Maidanschi Vladimir a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, se căiește sincer de cele comise, a recunoscut integral acțiunea civilă, fiind de acord în timpul apropiat să o recupereze, are la întreținere un copil minor (f.d. 81), de lipsa circumstanțelor agravante, executarea pedepsei urmează a fi suspendată condiționat pentru un termen de probațiune în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile părții vătămate Covali Eugeniu în ședința instanței de apel precum că inculpatul a săvârșit infracțiunea împreună cu încă o persoană, care nu a fost atrasă la răspundere penală, în acest sens instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, prevederi legale respectate de către prima instanță.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, a declarat recurs ordinar prin care, invocând incidența prevederilor **art. 427 alin. (1) pct. 10)** Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei, cu excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

5.1. În motivarea recursului, procurorul a menționat că:

- la aplicarea pedepsei lui Maidanschi Vladimir pentru infracțiunea comisă, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și astfel, incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea art. 90 Cod penal;

- pe lângă faptul că, instanțele de judecată nu au ținut cont de modul cum a acționat inculpatul în cadrul comiterii infracțiunii și anume că, el i-a aplicat părții vătămate mai multe lovituri cu picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv și în regiunea cutiei toracice, prin ce i-a cauzat lui Covali Eugeniu vătămări corporale sub formă de fractura coastei a 9-a pe dreapta, echimoze și excoriații la corp, instanța de apel a ignorat înscrisurile prezentate de procuror în partea ce se referă la caracterizarea personalității inculpatului și anume că, el nu este la prima abatere, a comis mai multe fapte intenționate cu aplicarea violenței față de alte persoane, fapt confirmat prin datele cazierului contravențional (f.d.75) cu 36 proceduri contravenționale. Circumstanțele respective urmau să convingă instanțele de judecată că, inculpatul Maidanschi Vladimir nu a pășit pe calea corijării, iar măsură de pedeapsă stabilită cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este prea blândă și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

6. Referință asupra recursului declarat de către procuror, a fost depusă de către inculpatul Maidanschi Vladimir prin care a pledat pentru respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, în cazul în care nu se agravează situația condamnatului.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

De asemenea, se reține că potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției respective.

În recursul declarat de procuror, se invocă temeiul stipulat în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, *în cazul aplicării pedepselor individualizate contrar prevederilor legale.*

Din conținutul recursului declarat, rezultă că procurorul critică decizia instanței de apel privitor la aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentul că concluziile instanței de apel în această parte sunt greșite, deoarece în speță sunt prezente circumstanțe care denotă iraționalitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare.

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței de apel în partea stabilirii modului de executare a pedepsei este neîntemeiată.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs notează faptul că prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În prezenta cauză, sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de până la 5 ani, care conform art. 16 alin. (4) Cod penal, se consideră ca infracțiune mai puțin gravă.

La capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că a ținut cont de personalitatea inculpatului, gravitatea faptei comise, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea executării pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal, întrucât în speță instanța de apel nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

La rândul său, Colegiul penal lărgit constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului ce a comis o infracțiune mai puțin gravă cu intenție, nu a compensat prejudiciul cauzat, la locul de trai se caracterizează negativ, anterior a comis infracțiuni, iar potrivit cazierului contravențional (f.d.75-76) pe numele inculpatului Maidanschi Vladimir figurează 36 proceduri contravenționale, printre care fiind și din categoria aplicării violenței față de alte persoane.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel la analiza condițiilor privind aplicarea art. 90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului Maidanschi Vladimir, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind irraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare, or, deși fiind tras anterior la

răspundere penală cât și contravențională, Maidanschi Vladimir nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă infracțiune cu intenție ce, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.201920D0097 din 04.06.2019, s-a soldat cu leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată a părții vătămate Covali Eugeniu.

Astfel, instanța de recurs, în speța dată, găsește întemeiate argumentele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanței de apel, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără executarea reală a pedepsei cu închisoare este eronată, din care considerente urmând a fi exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpatul Maidanschi Vladimir, nefiind constatat faptul că prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit menționează că, în speță, sunt respectate prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, privitor la neagravarea situației condamnatului, întrucât excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal la etapa judecării recursului ordinar, se referă la modul de executare a pedepsei și nu însăși la pedeapsa aplicată de instanța de apel.

Excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia, deoarece ca agravare a situației condamnatului se înțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

În această situație, reieșind din cele relevate Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și a individualizat eronat modul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Maidanschi Vladimir.

În temeiul celor constatate, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casată parțial decizia instanței de apel în partea modului de executare a pedepsei stabilite inculpatului Maidanschi Vladimir, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Prisacari Lilia, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, în cauza penală în privința inculpatului Maidanschi Vladimir XXXXX, în partea modului de executare a pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Maidanschi Vladimir XXXXX se consideră condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei lui Maidanschi Vladimir XXXXX, se calculează din momentul reținerii acestuia.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **11 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Catan Liliana

Țurcan Anatolie

Boico Victor